

~~~~~

LXIV.

*Instruction du Prince d'Orange pour Thierry de Sonoy
[et Jean Basius]. Entreprises sur Enkhuizen, Hoorn,
Tessel, les villes d'Overijssel, Rotterdam et Brielle. Copie
contemporaine. Brit. Mus. Cotton Mss. Galba C. IV,
(115) 121.*

1570, le 24^e Novembre.

—

Mijn here de Prince van Oraengien, Grave van Nassau
etc. gehoert hebbende trapport aen zyne Exe gedaen by

Adriaen Mammaker ¹, coopman, van wegen joncker Diedrycken Snoey volgens desselfs Snoey brief[en] van oredentien in daten den 10 Novembris by hem Mammaker aen zyne Ex^e gepresenteert.

1. Seegt zijne Ex^e zeer geerne te horen die sorchvuldicheyt ende goede affectie die de voirs. joncker Diederich Snoey is dragende tot voorderinge van de ghemeyne sake ende zijne Ex^e dienste, bedanckende derhalven zyne Ex^e hem grootelijck met genedich versoucken hy daerinne altijt wil continueren.
2. Insgelijcx zyne Ex^e zeer aengenaem geweest te verstaene dat die sake[n] van Enckhuysen noch in soe goeden state zijn ende voir zoe vele die voors. Snoey daerup begeert te hebben zyne Ex^e bevel hoe hy daermede handelen sal, sal hy al tselve wel int lange verstaen by den Commissa[ris] Basio, waertoe zyne Ex^e hem refereert ende sullen sy dienvolgens met elckanderen adviseeren oftet raedtsaem waere, aldaer yet te beghinnen aeler die andere aenslagen volbracht zijn, ende indien tselve hem goet duncke, dat sy daermede voortvaren hoe eer hoe liever.
3. Ende dunckt dienvolgens zyne Ex^e dat men die saeke van Eynckhuysen ende Hoorn te wercke stellende, metten anderen aensla[gen] op de Maeze oeck soude mogen voortvaeren, gebruyckende daertoe alsoe vele schepen als men soude kunnen becomen ende stellen dae[r]toe een hooft dewelck zy daertoe nut ende bequaem vijnden sulle[n], waertoe sy sullen mogen gebruycken die commissien die zijne Ex^e onlancx overgesonden heeft, gelijk zy dienaengaende op als zijn[re] Ex^e meyninge verstaen sullen by den voors. Basio.
4. Ende om des te beter die voors. aenslagen tot goeden eynde [ende] effekte te brengen, is zyne Ex^e insgelijcx wel van de advyse dat men daer zoe

¹ Adrien Manmaker| fut le premier thesaurier de Zélande. V.: J. W. te Water, Levensbijzonderh. van P. A. v. d. Werff. (Verhand. v. d. Maats. d. Ncd. Letterk. te Leyden. T. II, 1, p. 60.)

groten menichte van schepen toe nemo als men bokommen kan, wat schepen dattet oock zijn, tzy oerlogsschepen ofte aendre, overmidts de redene by hem Manmaker aen zyne Ex^e ver[haelt?]

5. Angaende het gelt twelcke die voors. Snoey is begherende tot onderhoj[ut] van capitoynen ende soldaten die hy aldaer heeft, sal zijn Ex^e ordin[antien] doen depescheren op Basius ende Reynier Cant, opdat zy hem wat furneeren. Maer om te zeer grote costen te schouwen, dunckt zij[nre] Ex^e geraden dat men metterselven soe haest voortvaere alst mogelick is, oft indien daer noch ter tijdt gheen apparentie t[oe] en waere, dat hy Snoey alsdan zijn volck affdancke.
6. Voer soe veel aengaet Aert Verbeke om Snoey die roeren t[e] leveren die hy behoeven sal, heeft die voors. Mr. Johan Basius last van zijn Ex^e.
7. Belangende die commissie die hy Snoey heeft om het faict van Enckhuysen aen te grypen, dieselve en mach nyet verandert worden. Maer is wel billick dat hij een ander commissie hebbe, belangende tfaict van schepen maer alleenlick by provisie, ende sal Basius hyerinne moghen versyen.
8. Aengesyen Bartel Entes hem zoe qualycken schijckt als zyne Ex^e dagelijcx verstaet, is zyne Exce^{le} wel tevreden dat zy metten selven handelen sulcx als zy raedtsaem vijnden tot meesten oirboir van de ghemeyne sake ende dienst van zyne Ex^e.
9. Dat zy begheren ordonnantie dat men gheene schepen en zal mogen rantsonneren dier ter oerloghe ende dienst van zyne Ex^e nut ende bequaem mochten zijn, tselve heeft zyne Ex^e alsoe geordineert by de instructie gegeven aen joncker Lancelot van Bredero^{de} ¹ ende Adriaen Mennijck ², nyettemin sal tselve mogen vernyeuwt worden.

¹ Décapité après la reddition de Haarlem, 1573. V. son sentence chez Marcus, p. 59, 60.

² Conf. sur lui: v. Vloten, Nederl. opstand (1564—67) p. 299 et ss.

10. Beroerende tship van Embisa¹ doer die van Emden gearresteert, moge zy die handt daerane houden dat zy met minnelicheyt ende schoon spreken ende bidden tselve wederom becommen.
11. Voer soe vele enighe daer zijn die sekeren aenslach hebben op Tessele, tselve en vindt zyne Exe nyet raedtsaem aldaer oft in Overijssel yedt aen te grypen voor ende al dat men metten anderen aenslagen verder is; waer zy nochtans bevinden dat zy tselve volbrengen kunnen tsamenlijck metten anderen aenslagen ende dattet den anderen saken nyet hinderen en konde, zy mogen hem daerop beraden.
12. Ende alsoe de voors. Snoey seyt dat indien zyne Exe yedt begeerde te versoucken op Rotterdam ende den Briel, hy mer luyden souden behouden, is zyne Excele tevreden, indien hem goet dunckt dat diezelve aenslagen goeden voortganck mochten hebben, dat zy zoe vele volcx daertoe lichten als zy konnen becommen.
13. Ende ten laetsten zoe vele belangt tship dat naer Italien² gaen soude, aengesien joncker Snoey die commissien ende bryeven daertoe dienende heeft, sal daer tbeste mede doen dat hy kan.

Gedaen te Dillenberch upten XXiiijen dach van Novembris 1570.

Onderteeckt Guillaume de Nassau besegelt met zyne Exes zegel in roode wasse.

Naer voergane collatie bevonden taccorderen met zynen origineel geschreven op papier onderteeckt ende bezegelt als boven, by my notaris publ. hyer ondergeschreven.

J. J. Wolff, Nots.

¹ Guillaume de Henbyze, † 1572.

² V.: Bor, I, 5e boek fol. 335. . 32x

